

Olsztyn, dnia 20 października 2008 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA w OLSZTYNIE
ul. Artyleryjska 3e
10-950 OLSZTYN
tel/fax (0-89) 527-28-24, 534-94-00

P/08/151

LOL-410-29-02/08

Pan
Tomasz Andrukiewicz
Prezydent
Miasta Ełku

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Urzędzie Miasta w Ełku („Urzędzie”) kontrolę pobierania oraz wykorzystywania opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2006 - 2008 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 30 września 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację zadań z zakresu regulowania w badanym okresie lokalnego rynku napojów alkoholowych, w tym udzielanie zezwoleń na prowadzenie ich sprzedaży oraz pobieranie opłat z tego tytułu. Jednocześnie Izba negatywnie ocenia sposób wykorzystania środków finansowych pochodzących z opłat za wydane zezwolenia.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe i uwagi.

Rada Miasta Ełku, stosownie do art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (ustawa o wychowaniu w trzeźwości)², ustaliła limit punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5%

¹ j.t. Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701

² j.t. Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.

alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza oraz w miejscu sprzedaży, a także zasady usytuowania tych miejsc na terenie miasta. Wykonując postanowienia ww. uchwał, w Urzędzie wydawano zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w liczbie nieprzekraczającej uchwalonego limitu punktów sprzedaży oraz zgodnie z zasadami dotyczącymi ich lokalizacji.

Analiza 20 spraw, zakończonych w 2007 r. wydaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykazała, że we wszystkich przypadkach:

- wnioski o wydanie zezwoleń uzyskały pozytywną opinię Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA), co do lokalizacji punktu sprzedaży,
- do wniosków dołączone były wymagane dokumenty i opinie, w tym m.in. zaświadczenia o wpisie do ewidencji gospodarczej lub odpisy z rejestru przedsiębiorców oraz decyzje właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o spełnianiu wymogów sanitarnych przez punkt sprzedaży alkoholu,
- decyzje w sprawie udzielenia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych spełniały wymogi art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego³ i wydane zostały w obowiązujących terminach, natomiast zezwolenia jednorazowe na sprzedaż alkoholu wydawane były z zachowaniem zasad wynikających z art. 18¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości,
- przedsiębiorcy terminowo i w wymaganych kwotach wnieśli opłaty za korzystanie z zezwoleń oraz złożyli oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych, zgodnie z art. 11¹ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Prezydent Ełku wywiązywał się, z określonego w art. 18 ust. 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, obowiązku dokonywania kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń wydanych przedsiębiorcom. W badanym okresie, z upoważnienia Prezydenta, przeprowadzono 588 takich kontroli, które w 23 punktach sprzedaży alkoholu wykazały uchybienia, polegające m.in. na braku dokumentacji dotyczącej sprzedaży alkoholu lub informacji o szkodliwości jego spożywania.

Rada Miasta Ełku, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii⁴, uchwaliła roczne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz program

³ j.t. Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁴ [Dz.U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485](#) ze zm.

przeciwdziałania narkomanii na lata 2006-2008. Z wykonania tych programów, w obowiązującym terminie, Prezydent przedłożył Radzie Miasta, stosowne sprawozdania roczne.

W badanym okresie, z tytułu pobranych opłat za wydane zezwolenia uzyskano dochody w wysokości 2.224 tys. zł, w tym 764 tys. zł w 2006 r. (106,3 % planu), 734 tys. zł w 2007 r. (103,3 %) i 726 tys. zł w I połowie 2008 r. (102,2 %). W tym samym czasie na realizację zadań wymienionych w programach Urząd wydatkował środki uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 1.825 tys. zł (729 tys. zł w 2006 r., 806 tys. zł w 2007 r. i 290 tys. zł w I półroczu 2008 roku).

NIK negatywnie ocenia wykorzystanie środków uzyskanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Stwierdzono bowiem, że:

- W programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2006 i 2007 zapisano, iż jednym z ich zadań jest zabezpieczenie bazy noclegowej dla ofiar przemocy domowej i bezdomnych w Noclegowni przy Izbie Wyrzeźwień w Ełku, która do 31 lipca 2007 r. była zakładem budżetowym miasta.

Ujęcie w programach zadania zapewnienia bazy noclegowej bezdomnym było sprzeczne z ustawą o wychowaniu w trzeźwości, gdyż jest to zadanie z zakresu pomocy społecznej. Świadczy o tym również § 8 statutu Izby Wyrzeźwień, który stanowi, że Noclegownia dla osób bezdomnych realizuje zadanie udzielania im schronienia (jako zadanie własne pomocy społecznej), w ramach środków przeznaczonych na ten cel w budżecie miasta.

Realizując ww. programy w zakresie zapewnienia przez Izbę Wyrzeźwień bazy noclegowej osobom bezdomnym i ofiarom przemocy domowej, miasto zawierało z nią umowy, których przedmiotem było świadczenie gotowości do wykonywania usług noclegowych dla tych osób. Za całoroczne przebywanie w Noclegowni 14 bezdomnych w 2006 r. i 12 w 2007 r., Urząd wydatkował ze środków uzyskanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych odpowiednio 206.121 zł i 172.307 zł. Wydatki te, chociaż zgodne z programami, uznać należy za sprzeczne z ustawą o wychowaniu w trzeźwości.

Za jednodniowe pobyty w Noclegowni ofiar przemocy (którymi były głównie matki z dziećmi) Urząd wydatkował natomiast odpowiednio 148.570 zł w 2006 r. i 118.693 zł w 2007 r. Wprawdzie z art. 4¹ ust. 1 pkt 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości wynika, iż zadaniem gminy związanym z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów

alkoholowych jest m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, ochrony przed przemocą, jednak zastrzeżenia NIK budzą koszty realizacji tego zadania. W latach 2006-2007 za jednodniowy pobyt w noclegowni 19 ofiar przemocy (11 w 2006 r. i 8 w 2007 r.) wydatkowano bowiem 267.263 zł. Przeciętny jednodniowy koszt przebywania jednej osoby w Noclegowni wyniósł zatem aż 14.066 zł, co w ocenie NIK był sprzeczne z zasadą gospodarności.

Izba zwraca również uwagę, że poniesione przez Urząd wydatki na zapewnienie usług noclegowych przez Izbę Wyrzeźwień, tj. w wysokości 354,7 tys. zł w 2006 r. i 291 tys. zł w 2007 r. stanowiły odpowiednio 48,6% oraz 36,1% wszystkich wydatków, zrealizowanych w ramach programów na zadania dotyczące przeciwdziałania alkoholizmowi i zwalczania narkomanii w latach 2006-2007.

W 2008 r., w związku z likwidacją Izby Wyrzeźwień, Urząd zaprzestał finansowania gotowości do świadczenia usług noclegowych i zadanie to realizuje obecnie poprzez wykupienie miejsc w Ośrodku Terapii Uzależnień w Starych Juchach i zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Etckiej.

- W latach 2006-2008 (I półrocze), za udział w posiedzeniach wypłacono członkom MKRPA diety w łącznej kwocie 183.140 zł (59.611 zł w 2006 r., 64.584 zł w 2007 r. i 58.945 zł w I półroczu 2008 r.), a wydatki z tego tytułu rozliczono w ramach § 3030 klasyfikacji budżetowej. Działanie to było niezgodne z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, który stanowi, że członkom komisji przysługuje wynagrodzenie, a więc świadczenie innego rodzaju niż dieta, zaś poniesione wydatki powinny być klasyfikowane w § 4170 - wynagrodzenia bezosobowe.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie wnosi o:

- Wynagradzanie członków MKRPA, zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem